

A. Ο Βασίλης Σωτηρόπουλος για το Νικήτα

«Νικήτα, είσαι πρωτοσέλιδος!» είπα, μπαίνοντας στο σπίτι του τη Δευτέρα το βράδυ. Ήταν η σειρά μου να φροντίσω για το μενού και την ταινία της κινηματογραφικής λέσχης που οργάνωνε κάθε τέτοια μέρα στο σπίτι του. Μια ιδιότυπη «κολλεκτίβα», όπου κάθε μέλος αναλάμβανε εκ περιτροπής το φαγητό και το θέαμα, στο ζεστό χώρο που είχε δημιουργήσει με προσωπικό γούστο, ψηλά στο Χολαργό. Ο Νικήτας ήταν μόνος ακόμη και είχε ήδη αρχίσει να μαγειρεύει, ξέροντας πόσο άσχετος είμαι με το σπορ. Το «πρωτοσέλιδο» ήταν η αναφορά της απόφασης «Λιοναράκης κατά Ελλάδας» του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, στο εξώφυλλο ενός νομικού περιοδικού. Μία νίκη της ελεύθερης έκφρασης ενάντια σε μια πολύ κακή εφαρμογή του νόμου περί τύπου από τα ελληνικά δικαστήρια. Ο Νικήτας ήταν χαρούμενος με αυτή την νίκη, αλλά, παρ' ολ' αυτά, μου είπε ότι ακόμη είναι «φαν» του νόμου περί τύπου. Ως «ευπρεπής δημοσιογράφος», όπως είχε γράψει σε ένα

Δεν είχε έρθει ακόμη κόσμος στο σπίτι, οπότε τον βοήθησα στο μαγείρεμα, με κάποια ντροπή, αφού προσπαθούσε ολοκάθαρα να με καλύψει στο κοινό της λέσχης. Μαζί και η Μυρσίνη. Στη συνέχεια, παρουσίασε στους καλεσμένους το υπέροχο κινέζικο γεύμα ως δικό μου έργο, για το οποίο δέχτηκα άπειρα συγχαρητήρια, κόκκινος από ντροπή. Όταν έλεγα ότι ήταν όλα δικά του, με διέψευδε.

Ο ορισμός του ιδανικού οικοδεσπότη, με ένα σπίτι ανοικτό προς όλους, ανά πάσα στιγμή. Μια ετερόκλητη παρέα, όλων των ηλικιών, των πολιτικών αποχρώσεων, παιδιά από το πρώτο fogum της Α.Υ., σκηνοθέτες, δημοσιογράφοι, παλιοί συμμαθητές, γείτονες και φίλοι που συγκεντρωνόταν με πρόσημα τις ταινίες, τις ατέλειωτες συζητήσεις, τα ποτά, τη μουσική, την πλάκα. Πραγματικός λόγος συγκέντρωσης ήταν η απόλαυση της παρέας του συνδεδετικού μας κρίκου: του επικούρειου Νικήτα. Έτυχε να είμαι εκεί στις φωτιές του Αυγούστου, όταν είχε φουντώσει το δασάκι πιο πάνω από το σπίτι του. Ημίγυμνος, αναστατωμένος, ήθελε να πάει να βοηθήσει. Έλεγε στενάχωρα ότι δεν είχε αγοράσει ακόμη

Και πάντα υπεραισιόδοξος και με όνειρα για την κοινωνία των πολιτών, την συνταγματική αναθεώρηση, την εγκαθίδρυση του ρόλου των ΜΚΟ, την πίεση στους κρατούντες να τις αποδεχθούν ως συνομιλητές και θεσμικούς συνεργάτες. Ατέλειωτες συζητήσεις για το πώς θα πειστεί ένα αρτηριοσκληρωτικό, κομματικό κράτος να «ανοίξει», να αποδεχθεί την ανεξαρτησία των νέων θεσμών. Συναντήσεις με τον Συνήγορο του Πολίτη, με τον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή, με τον Γενικό Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης. Η «ψυχή» της Καμπάνιας «ΜΚΟ στο Σύνταγμα».

Μαγειρεύοντας, συζητούσαμε για όλα τα αγαπημένα μας θέματα, για τις εξελίξεις της κοινωνίας των πολιτών στην Μεγάλη Βρετανία, για τις ανεξάρτητες αρχές, τα εσωκομματικά του ΠΑΣΟΚ, ενώ ταυτόχρονα σχεδιάζαμε να παραγγείλουμε γλυκά για τους καλεσμένους. Ένα ατέλειωτο κέφι κι ενεργητικότητα, όπως κάθε φορά που είχε κόσμο. Όπως κάθε μέρα. Και μετά η ταινία, εμπορική αμερικανιά, αλλά κάθισε και την είδε, γιατί δεν απέρριπτε τίποτε και γιατί φανταζόταν ότι κάποιο λόγο θα είχα για να τη φέρω. Και μόλις του εκμυστηρεύτηκα τον -χαζό- λόγο, έσκασε στα γέλια και, ως καλός δημοσιογράφος, ήθελε να με κάνει βούκινο στην ομήγυρη!

Θαυμασμός από τους καλεσμένους για την ζωντάνια του. Μια τεράστια αγκαλιά, όταν φύγαμε. Μετά από δύο μέρες, μάθαμε ότι, τελικά, αυτό ήταν ένα πάρτι αποχαιρετισμού. Δεν αποχαιρετάς, όμως, ποτέ μία «σχολή», έναν ακομπλεζάριστο τρόπο σκέψης και την

παρακαταθήκη ενός πολίτη που αγωνίστηκε και απέδειξε ότι ο καίριος διαχωρισμός δεν είναι πια ανάμεσα στο δημόσιο και το ιδιωτικό, αλλά ανάμεσα στο ιδιοτελές και το ανιδιοτελές.

B. Ο Γιώργος Παγουλάτος για το Νικήτα

Αισθάνομαι κι εγώ την ανάγκη να γράψω δυο λόγια για το Νικήτα Λιοναράκη, ιδίως καθώς δεν μπόρεσα να τον αποχαιρετήσω την Παρασκευή, μαζί με τους αμέτρητους φίλους του.

Αν η δημόσια σφαίρα είναι ένα συλλογικό αγαθό στο οποίο όλοι μας συνεισφέρουμε από κάτι, ο Νικήτας αυτό το συλλογικό αγαθό το σήκωσε στους ώμους του. Δεν γνωρίζω κανέναν που να εργάστηκε για την κοινωνία των πολιτών στην Ελλάδα με την αφοσίωση, την ανιδιοτέλεια και την αποτελεσματικότητα του Νικήτα Λιοναράκη. Με τη πολιτική ευαισθησία ενός ανθρώπου που πέρασε από το καμίνι του αντιδικτατορικού αγώνα χωρίς να καταλήξει κυνικός, ο Νικήτας αναγνώριζε τα λεπτότερα νήματα που συνδέουν μεταξύ τους ανθρώπους από διαφορετικές πολιτικές γωνίες, τα εντόπιζε και τα καλλιεργούσε. Πλήθος εθελοντικών πρωτοβουλιών πολιτών και ΜΚΟ στην Ελλάδα διασυνδέονται μεταξύ τους χάρη στο Νικήτα Λιοναράκη.

Έδινε αξία στη δημόσια συζήτηση γιατί αναγνώριζε την αυτοτελή αξία του διαλόγου, χωρίς αποκλεισμούς ή τακτικίστικες προϋποθέσεις. Μετείχε σε αυτόν με τη βιωματική συνέπεια του ανθρώπου που λέει αυτά που κάνει. Και με ένα ήθος ευγένειας και ανθρωπιάς που θα μας λείπει κάθε φορά που τον θυμόμαστε.

Γιώργος Παγουλάτος